

Novi programi vajeništva za naslednje šolsko leto

Z vajeniško obliko izobraževanja so zadovoljni prav vsi. V naslednjem šolskem letu se širi nabor programov, ki se pridružujejo tej obliki izobraževanja.

Andreja Sever in Ana Žemva Novak, GZS - Služba za razvoj kadrov in izobraževanje

Od pilotne uvedbe vajeništva v šolskem letu 2017/2018 je vajeniške pogodbe sklenilo 180 vajencev v 75 podjetjih. V prvih dveh šolskih letih po uvedbi novega Zakona o vajeništvu, ki je bil sprejet maja 2017, so se v vajeniški obliki izobraževanja izvajali programi oblikovalec kovin-orodjar, mizar, gastronom hotelir, kamnosek, strojni mehanik, papirničar, steklar, slikopleskar.

V šolskem letu 2019/2020 se zgoraj naštetim poklicem pridružujejo tudi poklici električar, mehatronik-operator, zidar in klepar-krovec.

Pomembno vlogo pri izvajanju vajeništva ima tudi Gospodarska zbornica Slovenije, ki skrbi za zbiranje potreb po vajeniških mestih, povezovanje mladine in delodajalcev, verifikacije učnih mest, pregled in registracijo vajeniških učnih pogodb idr. Na GZS spremljamo potek vajeništva za 154 vajencev, za 26 vajencev pa je pristojna Obrtna zbornica Slovenije.

Z vajeništvom zadovoljni vsi

Po prvem obdobju ponovne uvedbe vajeništva ugotavljamo, da so z vajeniško obliko izobraževanja zadovoljni prav vsi. Delodajalci, ki so že sklenili vajeniške pogodbe, zelo pozitivno ocenjujejo ponovno uvedbo vajeništva. Zelo so zadovoljni z mladimi, ki se na ta način šolajo za poklic, saj so zelo motivirani za učenje in željni praktičnega usposabljanja. Seveda se delodajalci zavedajo tudi odgovornosti, ki jo vajeništvo prinaša v podjetja. V podjetju poteka vsaj polovica celotnega izobraževanja in usposabljanja, ki ga zahteva celoten izobraževalni program za našete poklice. To, kar vnaša velik optimizem na to področje, so izjave vajencev, da jim je vajeniški način izobraževanja zelo blizu prav zato, ker pri praktičnem usposabljanju pri delodajalcih lahko takoj uporabijo tista znanja, ki se jih učijo v šoli. V realnem delovnem okolju se takoj spoznajo z aktualno tehnologijo, materiali, postopki dela in procesi, na ta način takoj vidijo, kako se njihove na novo pridobljene veščine udeležijo pri končnih produktih ali storitvah. To dviga njihovo motivacijo tudi za učenje v šoli. Všeč jim je, da se pod vodstvom mentorja vključijo v različne skupine

Foto: Depositphotos

sodelavcev in se tam dobro počutijo, ker pripadajo kolektivu. Različni mojstri jih učijo veščin, ki jih bodo v poklicu potrebovali. Tudi šole poročajo, da so mladi, ki so se vključili v vajeništvo, izredno motivirani za učenje v šoli, učitelji gredo radi v te razrede, osipa v prvem letniku praktično ni bilo in tudi v drugem letniku vajenci zelo uspešno nadaljujejo šolanje.

Že lani so podjetja najavila Gospodarski zbornici Slovenije več kot 700 prostih vajeniških mest (ter več kot 1000 učnih mest za dijake drugih programov izobraževanja), odziv mladih pa je bil precej manjši. En del odgovora za manjši odziv mladine na ponovno uvedbo vajeništva se skriva že v tem, da se v vajeniški obliki izobraževanja izvajajo programi srednjega poklicnega izobraževanja, ki že sicer niso med mladimi najbolj priljubljeni. To težavo skušamo reševati skupaj zbornice in vse srednje šole, ki jih je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS izbralo za izvajanje vajeniških programov. V ta namen izvajamo skupne promocijske aktivnosti v vseh regijah, na katerih sodelujejo poleg zbornic in šol tudi delodajalci in učenci ter njihovi starši. Vzpostavilo se je tesno sodelovanje zbornic in delodajalcev s šolami, ki izvajajo vajeniške programe, kar se samo še krepi in vzbuja upanje, da bomo pozitivne izkušnje prenesli tudi na osnovne šole, starše in mlade, da se bodo v večjem številu odločali za vajeniško obliko nadaljevanja šolanja. Posamična podjetja tudi sama zelo veliko vlagajo v razvoj blagovne znamke podjetja, ki bodo privlačna za mlade.

Že lani so podjetja najavila GZS več kot 700 prostih vajeniških mest.

Informacije o vajeništvu

Kaj je dobro že v osnovi vedeti o vajeništvu?

- Vajeniška pogodba se sklene za obdobje 3 let, za celoten program izobraževanja.
- V podjetju se izvede vsaj polovica programa izobraževanja in praktičnega usposabljanja, za vsakega vajenca se pripravi individualni načrt izvedbe vajeništva (zbornica in šola v sodelovanju s podjetjem), ki je podlaga za vajeništvo v podjetju.
- Vajeniška učna mesta morajo biti verificirana, učna mesta verificira zbornica.
- Mentor nameni usposabljanju vajenca najmanj 20 odstotkov delovnega časa.
- Vajenec je upravičen do vajeniške nagrade (1. letnik – 250 evrov na mesec, če dela vse dni v mesecu, 2. letnik – 300 evrov, 3. letnik – 400 evrov), povračila stroškov za prevoz in prehrano.
- Najava učnih mest za vsako šolsko leto posebej poteka preko zbornic.

Najave se objavijo v skupnem registru na spletni strani Mojaizbira.si, na spletni strani zbornic in na spletni strani MIZŠ. Najave učnih mest so osnovna informacija mladim in njihovim staršem o možnostih sklepanja vajeniških pogodb.

Kaj svetujemo mladim in njihovim staršem?

Mladi in njihovi starši naj premislijo o tem, za kateri poklic, se bodo odločili. Vsi vajeniški poklici so perspektivni poklici, ki zagotavljajo zaposlitev, po koncu srednjega poklicnega izobraževanja kot vajenci pa imajo odprte vse poti za nadaljnje šolanje, če bodo to želeli. Vajeniška oblika izobraževanja zagotavlja spričevalo, ki je enako, kot če bi se šolali v šolski, njim bolj poznani, obliki izobraževanja.

Ko se odločijo za poklic, naj preverijo, katera šola iz zgornjega seznama je njim najbližja. Pokličejo naj na zbornico ali na srednjo šolo iz seznama, da pridobijo več informacij o možnostih sklepanja vajeniške pogodbe. Osnovne informacije o možnosti vajeniške oblike izobraževanja pa lahko pridobijo tudi pri svetovalnih delavcih na osnovnih šolah.

Kaj svetujemo podjetjem?

Podjetja naj najavijo vajeniška učna mesta. Čim prej naj se povežejo z zbornico in šolami, ki izvajajo vajeništvo, da se skupaj dogovorimo za informiranje in motiviranje mladine in staršev za vpis v vajeniške programe izobraževanja. Če še nimajo verificiranih učnih mest in usposobljenih mentorjev, naj se čim prej dogovorijo z zbornico, da se prične postopek verifikacije učnih mest. gg

Vsi delodajalci, ki želijo na novo skleniti vajeniško pogodbo za enega ali več zgoraj naštetih poklicev, lahko pridobijo več informacij na povezavi <https://www.gzs.si/vajenistvo>, oz. po elektronski pošti: ana.zemva.novak@gzs.si ali telefonu 01 58 98 531.

Programi in vključene šole v vajeniški sistem v šolskem letu 2019/2020

MIZŠ je 21. 1. 2019 objavilo razpis šolskih programov in šol za šolsko leto 2019/20. Vajenci bodo v šolskem letu 2019/20 lahko izbirali med 12 vajeniškimi programi na 21 različnih šolah v 10 regijah po Sloveniji.

GORENJSKA REGIJA

OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR: Šolski center Škofja Loka, Srednja šola za strojništvo
 MIZAR: Šolski center Škofja Loka, Srednja šola za lesarstvo
 SLIKOPLESKAR: Šolski center Kranj, Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola, Kranj
 ZIDAR: Šolski center Kranj, Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola, Kranj
 ELEKTRIKAR: Šolski center Kranj, Srednja tehniška šola, Kranj
 STROJNI MEHANIČ: Šolski center Škofja Loka, Srednja šola za strojništvo

GORIŠKA REGIJA

OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR: Šolski center Nova Gorica, Strojna, prometna in lesarska šola
 MIZAR: Šolski center Nova Gorica, Strojna, prometna in lesarska šola

JUGOVZHODNA SLOVENIJA

OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR: Šolski center Novo mesto, Srednja strojna šola
 MIZAR: Šolski center Novo mesto, Srednja gradbena, lesarska in vzgojiteljska šola
 ZIDAR: Šolski center Novo mesto, Srednja gradbena, lesarska in vzgojiteljska šola
 MEHATRONIK OPERATER: Šolski center Novo mesto, Srednja elektro šola in tehniška gimnazija
 STROJNI MEHANIČ: Šolski center Novo mesto, Srednja strojna šola

KOROŠKA REGIJA

MIZAR: Šolski center Slovenj Gradec, Srednja šola Slovenj Gradec in Muta

OBALNO-KRAŠKA REGIJA

GASTRONOMSKE IN HOTELIRSKE STORITVE: Srednja šola Izola
 MEHATRONIK OPERATER: Srednja tehniška šola Koper

OSREDNJE SLOVENSKA REGIJA

OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR: Strokovno izobraževalni center, Ljubljana Bežigrad
 MEHATRONIK OPERATER: Strokovno izobraževalni center, Ljubljana Bežigrad
 KAMNOSEK: Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana
 ZIDAR: Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana
 PAPIRNIČAR: Strokovno izobraževalni center, Ljubljana Bežigrad

PODRAVSKA REGIJA

OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR: Tehniški šolski center Maribor, Srednja strojna šola
 SLIKOPLESKAR: Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
 KLEPAR – KROVEC: Šolski center Ptuj, Strojna šola Ptuj

POMURSKA REGIJA

GASTRONOMSKE IN HOTELIRSKE STORITVE: Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci

SAVINJSKA REGIJA

STEKLAR: Šolski center Rogaška Slatina
 STROJNI MEHANIČ: Šolski center Velenje, Strojna šola
 ELEKTRIKAR: Šolski center Velenje, Elektro in računalniška šola

POSAVSKA REGIJA

STROJNI MEHANIČ: Šolski center Krško – Sevnica, Srednja poklicna in strokovna šola Krško